

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
КОНСТИТУЦИЯ СУДЫ
БИЛГЕЛӘМӘСЕ

Казан шәһәр Думасының 2009 елның 11 июнендәге 9-41 номерлы каары белән расланган Казан шәһәренең гомуми кулланылыштагы жир өсте шәһәр пассажир транспортыннан файдалану кагыйдәләренең 3.1.3 пунктчасы белән үзенең конституциячел хокуклары һәм ирекләре бозылуға карата гражданка Г.А. Сидлярук шикаятен карауга алудан баш тарту турында

Казан шәһәре

2016 елның 3 марта

Татарстан Республикасы Конституция суды, Рәисе Ф.Г. Хөснәтдинов, судьялары Р.Ф. Гафиятуллин, Л.В. Кузьмина, Р.Г. Сәхиева, А.А. Хамматова, А.Р. Шакараев составында,

суд утырышында «Татарстан Республикасы Конституция суды турында» Татарстан Республикасы Законының 44 статьясы нигезендә гражданка Г.А. Сидлярук шикаятен алдан өйрәнгән судья Л.В. Кузьминаның бәяләмәсен тыңлаганнан соң

ачыклады:

1. Татарстан Республикасы Конституция судына гражданка Г.А. Сидлярук «Казан шәһәренең гомуми кулланылыштагы жир өсте шәһәр пассажир транспортыннан файдалану кагыйдәләре турында» Казан шәһәр Думасының 2009 елның 11 июнендәге 9-41 номерлы каары белән расланган Казан шәһәренең гомуми кулланылыштагы жир өсте шәһәр пассажир транспортыннан файдалану кагыйдәләренең (алга таба шулай ук — Кагыйдәләр) 3.1.3 пунктчасы белән үзенең конституциячел хокуклары һәм ирекләре бозылуға карата шикаять белән мөрәжәгать итте.

Кагыйдәләренең дәгъвалана торган 3.1.3 пунктчасы шуны күздә тота: тәкъдим ителгән транспорт чарасында ватылу, авария яисә башка сәбәпле сәфәр өзелгән очракта Казан шәһәренең гомуми кулланылыштагы жир есте шәһәр пассажир транспорты пассажирлары алынган билетлары белән алыш баручы күрсәткән башка транспорт чарасыннан файдаланырга хокуклы. Пассажирларны башка транспорт чарасына күчерү эшен билет алынган транспорт чарасы кондукторы яисә йөртүчесе башкара.

Шикаяттән һәм ача күшымта итеп бирелгән документлар күчермәләреннән аңлашылганча, мөрәҗәгать итүче, гомуми кулланылыштагы пассажир транспортыннан файдаланып, тәкъдим ителгән транспорт чарасында ватылу, авария яисә башка сәбәпле сәфәр өзелү хәленә периодик рәвештә эләгә. Ул күрсәткәнчә, әлеге очракларда кондукторлар юл билеты өчен акчаны кайтарудан баш тарталар (ә түләү валидатор ярдәмендә башкарылган булса, билет үзе дә аның кулында булмый) һәм алыш баручы күрсәткән башка транспорт чарасын озак көтәргә туры килә. Шуның белән пассажирлар транспорт чарасы ватылган конкрет пассажир автотранспорты предприятиесенә бәйле булалар.

Гражданка Г.А. Сидлярук фикеренчә, дәгъвалана торган нормадагы «алыш баручы» төшөнчәсе аерым пассажир автотранспорты предприятиесенең конкрет транспорт чарасы итеп түгел, ә Казан шәһәре халкына транспорт хезмәте күрсәтә торган теләсә кайсы транспорт чарасы (автобус, троллейбус, трамвай) буларак аңлатылырга тиеш.

Мөрәҗәгать итүче билгеләгәнчә, Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2009 елның 14 февралендәге 112 номерлы каравы белән расланган Пассажирларны һәм багажны автомобиль транспорты һәм шәһәр жир есте электр транспортында йөрту кагыйдәләренең 53 пунктында шул каралган: тәкъдим ителгән транспорт чарасында ватылу, авария яисә башка сәбәпле сәфәр өзелгән очракта пассажирлар алынган билетлары белән алыш баручы күрсәткән башка транспорт чарасыннан файдаланырга хокуклы; пассажирларны башка транспорт чарасына күчерү эшен юл билеты алынган транспорт чарасы кондукторы яисә йөртүчесе

башкара. Эмма «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә халыкка транспорт хезмәтләре күрсәту өчен шартлар тудыру һәм халыкка транспорт хезмәтләре күрсәтүне оештыру муниципаль берәмлекләриң жирле әһәмияттәге мәсьәләләренә карый. Шуңа бәйле рәвештә, гражданка Г.А. Сидлярук фикеренчә, жирле үзидарә органнары, шул исәптән Казан шәһәр Думасы, федераль законнарны кабатлау белән чикләнмәскә тиеш, ә конкрет муниципаль берәмлеккә карата «алып баручы» төшөнчәсен аныкларга, шулай ук тәкъдим ителгән транспорт чарасында сәфәр өзелгән очракта башка транспорт чарасын мөмкин булган коту вакытын билгеләргә тиеш, чөнки шундый жайга салу жирле үзенчәлекләрне исәпкә алышына урнаштырылырга мөмкин.

Бәян ителгәннәр нигезендә мөрәжәгать итүче Татарстан Республикасы Конституция судыннан Казан шәһәр Думасының 2009 елның 11 июнендейгэ 9-41 номерлы каары белән расланган Казан шәһәренең гомуми кулланылыштагы жир өсте шәһәр пассажир транспортыннан файдалану кагыйдәләренең 3.1.3 пунктчасын Татарстан Республикасы Конституциясенең 28 (беренче һәм икенче өлешләр), 29 (беренче өлеш), 49 һәм 51 статьяларына туры килми дип тануны сорый.

2. Россия Федерациясендә пассажирлар йөртүнен гомуми шартлары Россия Федерациисе Граждан кодексының 784 статьясындагы 2 пункты нигезендә транспорт уставлары һәм кодекслары, башка законнар һәм шулар нигезендә чыгарыла торган кагыйдәләр белән билгеләнәләр.

«Автомобиль транспорты һәм шәһәр жир өсте электр транспорты уставы» 2007 елның 8 ноябрендәге 259-ФЗ номерлы Федераль законның 20 статьясындагы 5 өлеше нигезендә тәкъдим ителгән транспорт чарасында ватылу, авария яисә башка шундый сәбәпләр аркасында пассажир һәм багажны ташу мөмкин булмаган очракта, пассажир бирелгән билет, багаж квитанциясе, кул йөген ташуга квитанция белән алышы баручы тәэммин итәргә тиешле башка транспорт чарасыннан файдаланырга хокуклы. Охшаш

хокукий нигезләмәләр Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2009 елның 14 февралендәге 112 номерлы карагы белән расланган Пассажирларны һәм багажны автомобиль транспорты һәм шәһәр жир өсте электр транспортында йөртү кагыйдәләрендә беркетелгән, алар белән пассажирларны башка транспорт чарасына күчерү эшен юл билеты алынган транспорт чарасы кондукторы яисә йөртүчесенең башкаруы шул исәптән каралган (53 пункт).

Гражданка Г.А. Сидлярук тарафыннан дәгъвалана торган норма китерелгән федераль норматив хокукий актлар нигезендә кабул ителгән, үзенең эчтәлеге һәм хокукий мәгънәсе буенча аларның нигезләмәләренә тәңгәл килә һәм, димәк, үз хокукий җайга салуын билгеләми. Моннан чыгып, Кагыйдәләрнең 3.1.3 пунктчасының конституциячеллеген тикшерү чынлыкта күрсәтелгән федераль законнар нормаларының Татарстан Республикасы Конституциясенә туры килү-килмәвенә бәя бирүне аңлатыр иде. Ләкин Татарстан Республикасы Конституциясенең 109 статьясы һәм «Татарстан Республикасы Конституция суды турында» Татарстан Республикасы Законының 3 статьясы нигезендә андый тикшерү, дәгъвалана торган Кагыйдәләргә мөрәжәгать итүче фикеренчә максатка яраплы үзгәрешләр керту кебек үк, Татарстан Республикасы Конституция суды карамагына керми. Шуның белән гражданка Г.А. Сидлярук тарафыннан дәгъвалана торган нормада аның Татарстан Республикасы Конституциясенә туры килү-килмәве мәсьәләсендә билгесезлек юк, шуңа күрә «Татарстан Республикасы Конституция суды турында» Татарстан Республикасы Законының 46 статьясындагы беренче өлешенең 2 пункты белән үзара бәйләнештә 39 статьясындагы икенче өлешенең 1 пункты нигезендә мөрәжәгать итүченең шикаяте карала алмый.

Бәян ителгәннәр нигезендә һәм «Татарстан Республикасы Конституция суды турында» Татарстан Республикасы Законының 3 статьясына, 39 статьясындагы икенче өлешенең 1 пунктына, 46 статьясындагы беренче өлешенең 1 пунктына, 66 статьясындагы бишенче өлешенә, 67 статьясындагы беренче һәм икенче өлешләренә, 69, 72, 73 һәм 101

статьяларына таянып, Татарстан Республикасы Конституция суды

билгеләде:

1. «Казан шәһәренең гомуми кулланылыштагы жир өсте шәһәр пассажир транспортыннан файдалану кагыйдәләре турында» Казан шәһәр Думасының 2009 елның 11 июнендәге 9-41 номерлы каравы белән расланган Казан шәһәренең гомуми кулланылыштагы жир өсте шәһәр пассажир транспортыннан файдалану кагыйдәләренең 3.1.3 пунктчасы белән үзенең конституциячел хокуклары һәм ирекләре бозылуга карата гражданка Г.А. Сидлярук шикаятен карауга алушдан баш тартырга, чөнки билгеләнгән таләпләр нигезендә шикаять карала алмый, э мөрәжәгать итүче куйган мәсьәләләрне хәл итү Татарстан Республикасы Конституция суды карамагына керми.

2. Бу шикаятын буенча Татарстан Республикасы Конституция суды Билгеләмәсе катый һәм аңа карата шикаятын бирелми.

3. Элеге Билгеләмәнең күчермәсен гражданка Г.А. Сидлярукка һәм Казан шәһәр Думасына жибәрергә.

4. Элеге Билгеләмә «Татарстан Республикасы Конституция суды хәбәрләре»ндә басылып чыгарга тиеш.

№ 1-О

**Татарстан Республикасы
Конституция суды**